

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati veljajo:
Za celo leto . . . 15 gl. — kr
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji veljajo:
Za celo leto . . . 13 gl. — kr
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 1 gl. več na leto.

Posamezne šte. veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/26 popoldne.

Iz ogerske delegacije.

Odsek za vnanje postave pri ogerski delegaciji je imel danes sejo od 4 do 1/2 7; predsedoval je grof Zichy, poročeval je Maks Falk. Navzoč je bil minister grof Kalnoky, grof Bylandt-Rheidt, Kallay, sekijski načelnik Szögyenyi in baron Falke, potem ministerski predsednik Tisza. Poročevalec Falk je vprašal, kako je z železnicami na vzhod, zaradi katerih se je potrdilo (ratifikacija) ravno te dni izmenjalo. Poročevalec prosi vradnih pojasnil, ter vpraša ali in kakšna so poročstva, da se bodo pogodbe na papirju tudi dejansko spolnovale.

Minister grof Kalnoky: Pogodba določena pri shodu čvetero vlasti (conference a quatre) je bila sklenjena vže l. l. Po daljših obravnavah je Turčija v to privolila, da se sme naša železnica priklopiti pri Vranji. Pogodba je bila sklenjena 6. maja, in se je ratifikacija že zvršila. Sedaj je na prvo vprašanje zaradi grajenja železnice, ali bode Turčija našla podvzetnika, ki bode izvršil, kar še manjka in prevzel vse opravilstvo. V Carigradu se je vže nekdo ponudil, tudi na Bolgarskem se to pričakuje. Gmotnega poročstva ni, da se bode pogodba res zvršila, a mednarodna pogodba ponuja takih pripomočkov, da je posredovanje mogoče.

Poročevalec Falk prša potem zaradi bolgarskih trdnjav, reklo se je l. l. da poglobitno denar ovira, da se ne zvrši berolinska pogodba. Poročevalec pa pravi, da Bolgarsko tretjino svojih prihodkov rabi za vojaščino, v Petrogradu je opravništvo, ktero sicer imenuje knez, pa je popolnoma pod ruskim vplivom.

Na to vprašanje je grof Kalnoky bistveno le to odgovoril, da vprašanje zaradi trdnjav ne zadeva izključljivo Avstrije, a posebej tudi nobeno teh vlasti, ki so berolinsko pogodbo podpisale, marveč vse skupno, začeti mora pa tukaj

Turčija, in počakati gre, kaj bode Turčija v ti zadevi storila.

Poročevalec vpraša, kaj se bode zgodilo, da se odstranijo zapreke pri vožnji po Dunavu pri železnih vratih. Grof Kalnoky opozarja na to, da se bodo to delo vršilo deloma na tuji zemlji, in tedaj se mora skupna vlada (avstro-ogerska) pogoditi in porazumeti z vladama oboje države. Ogerska vlada bode delo prevzela in tudi stroške imela, a pobirala bode tudi brodnino, koliko da bode ji gledati na določila londonske pogodbe. Sicer je pa ogerska vlada že odposlala komisijo, ki je pustila skale streljati. Srbska vlada jo je pri tem podpirala, tudi o Rumunski se kaj tacega pričakuje.

Poročevalec Falk omeni, da je ministerstvo zunanjih poslov odposlalo višega uradnika, ki je potoval po Bolgarskem, Srbskem, Rumunskem vzhodni Rumelije notri do Carigrada, da pregleda konsulate in vpraša: 1. Hoče li minister kaj povedati o izidu tega potovanja in 2. ker so enako važno: Solun, Smirna, sirski bregovi, pristanišča v Egiptu in na Grškem, ali je gospod minister pripravljen, ukazati, da se tudi pregledajo ti kraji.

Minister grof Kalnoky: Konsulom se očita 1) da trgovino premalo podpirajo, 2) da pravice podanikov avstro-ogerske monarhije pre slabo branijo. Potem se je pa tudi njemu samemu potrebno videlo, poizvedeti kake so razmere na vzhodu po novo osnovanih državah. Zaradi tega je bil poslan viši vradnik, da spozna osobje, ki deluje pri vzhodnih konsulatih, in da preišče, koliko je tožeb o tem opravičenih. Ker še ni dolgo temu, še nabrano gradivo pri ministerstvu ni odbrano in izdelano. Minister prizna, da je nekaj pritožeb opravičenih, a pravno varstvo ni mogoče, ako dotične vlade ne pomagajo, le Srbsko je v tem hvale vredna izjema. Trgovci se vendar redkokrat obračajo na konsule. Glavno zlo je v tem, da ni so-

mernega delovanja pri prometu s trgovino in obrtom, tako n. pr. mora blago, ki se pošilja iz Nemškega na vzhod še dandanes iti preko Hamburga okoli vse Evrope skozi Dardanele v Carigrad, ker vožnina je ceneje, kakor je po železnicah preko naše monarhije mogoče. Minister pak hoče skrbeti, da se pri preosnovi orientalske akademije ima gledati na to, da se vzgoje osebe za konsulate sposobne, po drugi strani hoče pa tudi konsulate pomnožiti. Največ težav prizadenejo ljudje, ki niso niti avstrijski niti rumunski podaniki, pa vendar hočejo, da jih avstrijski konsul varuje. Sicer pa je upanje, da se bode tudi ta stvar naravnala in minister je zaradi tega govoril z ministerskim predsednikom Bratianom.

Tudi v druge kraje hoče minister poslati take oglednike, a poprej je treba gradivo pri zadnjem nadzorovanju nabrano vrediti, da bode to pozneje za vodilo.

Poročevalec Falk prša potem zaradi razmer do italijanskega kraljstva ali je naravnana prijateljska zveza med italijanskim kraljestvom in Avstrijo? Minister Kalnoky mu na to odgovori, kar je vže znano vsem, ki novine beró, da ste si vladi dobri med sabo, v tem pričajo razjasnila dana v ogerskem in laškem parlamentu. Vse stranke na Laškem niso sicer Avstriji prijazne, a večina italijanskega ljudstva spoznava, da je zastopnost med državama potrebna ne le na korist občenemu miru, marveč tudi Italijanski posebej, razume se pa, da zveza med nami in Laškem, pa tudi med nami in Nemškem ima poglobitno namen, da se mir ohrani.

Poročevalec Falk pravi, da s tem je sklenjena tista vrsta prašanj, ki so v zvezi z laškim poročilom. Za svojo osebo prša le še to, da je bila avstro-ogerska-nemška zveza, kakor se je bralo po časopisih, v nekako kritičnem položaji. Takrat se je namreč po vradnih nem-

Listek.

Iz Gorice v Gradiško.

(Konec.)

Mesto je prijaznega obličja, ter ima prijetno in zdravo lego. Na vzhodni in deloma na zapadni strani obdaja mesto staro visoko obzidje. Posebno lepoto daje mestu drevored, ki ga obdaja skoraj okrog in okrog.

Dekanatna cerkev, ustanovljena leta 1342, ima prav lepe kamnite oltarje. Znamenita je tudi podružnica M. B. 7 žalosti. Ta je bila pod Napoleonom spremenjena v konjak, potem je prišla v privatne roke in konečno je postala zopet prav lepa hiša božja. Mestjani imajo v veliki časti čudodelno podobo M. B. 7 žalost. Dopadlo mi je, da oltarji niso bili preveč obloženi z umetnimi rožami, ampak deloma lično okinčani s svežimi šopki. Čedna je tudi kape-

lica sv. Janeza Krst. Mesto šteje dobrih 1200 prebivalcev. Po narodnosti so sploh furlani, na Slovenca ali Nemea le težko naletiš.

Precej zunaj mestnega obzidja je Bruma, menda „vas“. Je pa z mestom v taki zvezi, da jo je težko ločiti od mesta. Bruma ima svojo cerkev pa brez stropa, svojega vikarja in nad 1600 duš. Čudno razmerje med mestom in občino Bruma! Prenočeval sem zunaj obzidja, toraj ne v mestu, ampak v vasi, kar mi je šlo težko v glavo, ker se je ravno pred mojim stanovanjem razširjeval krasen drevored, pač četirikrat tako velik, kot ljubljanska „zvezda“, obdan s čednimi mestnimi hišami. V spodnjem delu tega drevoreda, je bilo drugo jutro pregledovanje in obdarovanje lepih konj. Precej so jih prignali iz Furlanije, iz slovenske strani jih je bilo le malo. Večina tolarjev in medalij je toraj ostala v Furlaniji.

Naj še dostavim, da moja oštrica je prav

rada govorila slovenski — po rodu je Slovenka od Šempasa; — njena hči, ki je pri mizi stregla pa ni zinila slovanske besede, kakor jaz ž njo ne italijanske, vendar sva se razumela, ker deklica se je od svoje matere nekoliko slovenskih, od tete v Zagrebu pa nekoliko hrvaških besedi naučila. Morda je bilo to od mena neolikano; ali ta razvada, da posebno na tujem govorim slovenski z vsakim, ki me razume, ako mi tudi odgovarja v svojščini; ta razvada me spremlja po svetu vže od tistega leta, ko se je v Kranju odprl 4. razred gimnazije, kjer sem večkrat profesorja grščine in nemščine mučil s slovenščino, kakor danes spredej omenjeno deklico. Jaz toraj nimam tiste lepe navade mnogih slovenskih turistov, ki vže v Gorici slovenščino pozabijo, ter v gladki ali tudi negladki italijanščini glagolijo, in Italijanom kažejo kako malo cenijo svoj materni jezik.

Popoldne na sv. Matevža dan so me zopet

ških listih bralo, koliko časa da ima trajati avstro-ogerska-nemška zveza. On praša ministra ali je bila ta čas res taka kriza, ali je bila zastopnost res skaljena in kaj je bilo vzrok temu, dalje ali je to odstranjeno in je pogodba podaljšana še čez leto 1884.

Grof Kalnoky reče na to, dokler je on minister vnanjih poslov, prijateljstvo med našo monarhijo in Nemčijo le eno minuto ni prenehalo. On pravi, da noče virov iskati, in katerih se je to zatosilo, le obžalovati mora, da se je to zgodilo. Po znani prislovice: „Ille fecit, cui prodest“. (Komur je na korist, ta je to storil) ne ve imenovati vlade, kateri bi bilo to vznemirjenje na korist. On še enkrat zatrdi, da je zveza stalna.

Poskušnje.

V zadnjem članku sem se nekako izgubil iz navadnega tira. Zašel ravno nisem, zato mi danes ne bode treba nazaj hoditi in pravega pota iskati, vendar pa na pravem potu nisem dalje prišel. Kaj pravim, da nisem napredoval na poti: vže na koncu sem bil, ali vsaj zdelo se mi je, da sem! Godilo se mi je, kakor popotniku, ki ob solnci in dežji hodi vže dolgo po kaki težavni poti. Kako rad se tak vsede v kako senco pod košato drevo, da se odpočijejo trudne kosti. In pod hladno senco, kjer mu je tako neizrečeno prijetno, z vodnim veseljem premišljuje, kako bode srečen, ko bo na koncu svojega pota, ko se zamisli v kraj, kamor ga vodi pot, na ljudi, s katerimi se ima sniti . . . Kdo bi mu to zameril? Ali mu ravno te misli, ta sladka nada ne daje največ moči, da ne obnemore na potu, da zopet vstane in odpočiti zopet hiti dalje? In ker popotniku ne zameriš, oprostil boš, čitatelj dragi, tudi mene, da sem, dolgo časa blodč med zmotami človeškimi, obstal ter mislil, kako dobro bi bilo človeku, da bi se rešen zmot, kolikor mogoče, približal svojemu stvarniku, luči in moči svoji in na njegovem sreču navzel se ljubezni, po kateri mu srce neprestrano hrepeni. In da sem se ravno angelja serafinskega spomnil, ni čudo, vsaj on je v tem oziru storil, kolikor je človeku doseči mogoče; z lučjo in gorkoto svojo je razsvetljeval in vnmal tudi mrzla srca svojih vrstnikov in s tem prenavljal zemlji tožno lice . . . Toda od počitka k delu, iz mišljenja zopet v življenji!

V socialnem življenji se vrše spremeni le polagoma in počasi; tu ne poznamo nobenih

prevratov. Zato bi bilo krivo misliti, da bodo gospodajočemu kapitalizmu zdaj zdaj glavo strli in da namestu socialističnih načel zavladajo svetu načela krščanska. A na to ne misliti, da bi človek opustil trud, kteremu ne sledi tukaj za petami zaželjeni vspeh. Modro si misli mož poštenjak: „Jaz storim, kolikor je pri teh razmerah storiti mogoče; če vže hiše ne morem rešiti, vendar se morda dá še rešiti kaj drugega, morda celo življenje kacega človeka.“ — In prav bomo dali tako govorečemu in delajočemu možu.

Krivično bi zato tudi bilo, prezirati socialne reševalce, ki so poskušali, kaj in koliko bi se dalo zboljšati posebno delujočim trpinom pri obstoječih razmerah, ker bistvenih spremenov ne bode še tako hitro, a sila revešev je velika in „otroci Izraelovi vzdihujejo zavoljo dela in vpijejo; in njih vpitje je prišlo od dela k Bogu.“ (Mojz. 2. 2. 23.) Pač najboljši med temi so gotovo oni, ki brez krika in vika po svojem stanu in po svojih močeh s plemenitimi deli lajšajo trpinom trpko življenje po povelji pesnikovem, posnetem iz naukov Izveličarjevih: „Odpri srce, Odpri roke — Otiraj bratovske solzé — Sirotam olajšuj gorje!“ — Taki so praktični reševalci socialnega vprašanja in kolikor več takih števil, toliko bližja je rešitev. Takim učenik je večidel sree; tu in tam tudi ognjevit opomin ali vneto pismo kakega čutečega človekoljuba.

Med mnogimi, ki se trudijo s peresom in besedo v tem oziru storiti to svoje, jih je, žal, nekaj tudi takih, ki držé se trdovratnih sedaj veljavnih, modernih nazorov kapitalističnih ali socialističnih, hoté na tej podlagi dati zdravila družbi bolni.

Pomagajte si sami! kliče delavcem Schulze, poedini in pa v družbah. In kako naj to storé?

Kako naj delavec pomaga sam sebi? Schulze ga tako-le uči: Sramuj se in ne dovoli, da bi ti drugi pomagali morda z milimi darovi; kajti miloščina je človeku nečastna, ona mu manjša žilavost in vztrajnost pri delu, ker lenobi vrata na stežaj odpira. Ponosen bodi delavec, in ponosu bode sledil pogum, ki ti bode dajal moči samemu sebi pomagati. Zato pa moraš seveda biti izobražen; moraš vedeti, kdo da je človek, kaj da si ti. Z omiko toraj, z duševnim kapitalom se opomoreš!

(Konec prih.)

konjiči odpeljali iz Gradiške proti Gorici; toda po malem ovinku skozi „faro“. Tudi tukaj sem v oštariji spoznal slovensko Bovčanko. Fara je precej lepa vas z visokimi, zidanimi hišami. Možki se pečajo večinoma z mizarstvom in zidarstvom. Župnija šteje nad 1700 prebivalcev. Razen družih ostankov nam ime župnije „Fara“ spričuje, da so tu v prejšnjih letih stanovali Slovenci.

Čez dober četrt ure sem prišel na posestvo bogataša „Levi-ja“. On slovi kot posebno umen kmetovalec in živinorejec. Njegovi vinogradi so najlepši v vsej Furlaniji. Ogleдал sem si najpoprej njegovo govejo živino. Hlev je uredjen po najboljših pravilih živinoreje. Ne bom vsega, kar sem videl, natanko popisoval, le to omenim, da enake goveje živine še nisem videl v nobednem hlevu. Molzne krave in dveletni voliči so drugod navadno suhi, a tu so debeli, kakor za mesnico. Tudi konje ima lepe, a videti je,

da ima večo skrb za govejo, kakor za konjsko živino. Tudi vse drugo gospodarsko poslopje in orodje je uredno, da si vsakdo ogleda, kdor ima priliko.

Gospodar je Mojzesove vere in se je pred kratkem poročil s katoliško žensko. Njegove družinske razmere bi dale romanopiscu hvaležen predmet, torej naj o tem skromen potopisec molči!

Od Gradiške do Levija na polju skoraj ne videš drugega nego turšico. Od tu dalje proti Ločniku je pa tudi precej ajde na polju. Omenim naj še, da Levi ima blizo vse svoje obširno posestvo obmejeno z murbovim verzalom.

Konjiči so hitro dirjali, ter me kmalo zopet pripeljali pod železnični nasip, kjer sem se poslovil od furlanske ravani, poslovim se pa tudi od tebe, potrpežljivi bralec.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. oktobra.

Avstrijske dežele.

Pri poklonu, ki ste ga *delegaciji* cesarju napravili, se je mnogo opazovalo, da je presvitli cesar prav očitno grofe: Clam-Martiniča, Hohenwarta in Coroninija z daljšimi nagovori počastil.

Na Dunaji trosile so se zvečer 25. t. m. zopet socialistične brošurice, ki so imele vrlo veleizdajsko vsebino. Ljudje, ki so jih dobili, nosili so jih na policijo. Naslov je bil: „Delavci“ in podpis pa: „Izvrševalni odbor“. Tiskane so bile v nemškem in českem jeziku.

Socialiste na Moravskem v Olomuci so porotniki po desetdnevni obravnavi in večmesečnem preiskalnem zaporu nekrive spoznali, ter so bili izpuščeni.

General Ramberg, hrvaški kraljevi komisar in diktator je svojo nalogo hvalevredno dokončal in v tem smisli tudi cesarju in Tiszi poročal, da mu sedaj ni nič več posla, kajti ljubi mir se je povsod naselil. — Hrvaški poslanci so se podali na Dunaj, da bi se tamkaj nadalje posvetovali, minister Tisza jih pa na Dunaji ni pri volji sprejeti. Tudi za v Budapeštu je vprašanje, ali bode prišlo do pravega sporazumljenja med obema državama ali ne, kajti skala v morji, ob katero se bo medsebojno sporazumljenje razbilo, bode ravno imenovanje novega bana. To bo še težava, preden ga bodo dobili, da bi vsem vstregel. Madjari so mu že „maršruto“ napravili, po kateri naj bo postopal, in Hrvatje si pa tudi moža želé, ki bi bil po njihovi volji. Konec pesmi bo pa nemara ta, da se bo iz nesložnosti vedni izjemni stan izemil za Hrvaško, Slavonijo in bivšo Krajino.

Na Dunaji so gledé *hrvaškega vprašanja* teh misli, da bi bilo še prezgodaj, kraljevega komisarja odstaviti in bana imenovati. Gospodje v prestolnici menda zopet strahove vidijo, kjer le jelše šume. Z resnim obrazom kažejo na nemirno Dalmacijo, na zasedeno Bosno, na roparsko gnjezdo Hercegovino in na bivšo vojaško Krajino, kjer povsod še izjemni stan vlada in mislijo, da bi se vsled tega na Hrvaškem, mogoče da še enkrat ogenj upora vnel, ako bi Ramberg prezgodaj odstopil.

Hrvaški poslanci dogovarjali se bodo v torek 30. t. m. v Budapeštu z ministerskim predsednikom Tiszo. K tem dogovorom bo več hrvaških poslancev povabljenih, nego običajno. Nasproti dunajskim trditvam, da na Hrvaškem banov čas še ni dozorel, je Tisza vsled Rambergovega javljenja cesarju poročal, da so razmere popolnoma ugodne, da kraljevi komisariat preneha in se zopet ustava upelje. Občno se misli, da bo do 10. novembra novi ban že imenovan. Za novega sekijskega načelnika v ministerstvu notranjih zadev smatra „Tribüne“ dosedanjega načelnika v oddelku za poduk g. Vončina, kajti nadjati se je, da se bodo pod njegovim uradovanjem stranke sprijaznile in da se bo z Madjari sporazumljenje doseglo. Vončina pa imenovanja drugače ne sprejme, kakor po ustavnem potu.

„Narodne Novine“ objavljajo v telegramu iz *Petrinje* razsodbo sodnije v tožbi zoper Platnar-ja, Mikšiča in tovariše. Razlogi kažejo, da zatoženi niso bili oproščeni zaradi razlogov navedenih po listih, marveč zaradi tega, ker so si bile priče navskriž, in se ni dalo dokazati, da bi bili zatoženi res krivi. Banalna sodnija je sprejela rekurs državnega pravdnika, ki se je pritožil zaradi oproščenja trgovca Mikšiča po sodnji v Petrinji.

V torek 23. t. m. sprejela se je komisija za *orientalne železnice*. Pooblastenci dotičnih držav so bili: za Avstrijo grof Kalnoky, za Srbijo Bogičević, in za Turčijo Sadullah. Bolgarska ni poslala svojeg pooblaščenca, za to ker je Turčiji podložna. Pet let trajali so dogovori med temi štirimi državami in letos še le otajal se je led, ki je deloma iz političnih, deloma iz trgovinskih, deloma pa tudi iz vzrokov nevednosti iztok od zapada ločil. Sedaj so se države zavezale: Avstrija, da

zgradi črto Budapešt-Zemun, kar se je že lansko leto in deloma letos zgodilo, do državne krajine pri Belemgradu ob Savi. Turčija, da zgradi in dokonča vže obstoječo progo Carigrad-Adrijanopolj-Filipopolj do bolgarske meje, kjer se bo proga potegnila preko Sofije do Niša, kteri se bo z že obstoječo progo Solun-Mitrovica zvezal. Srbija, da zgradi proge Beligrad-Niš, Niš-Pirot, kjer bo direktna zveza z Bolgarsko in Niš-Vranja, ki se bo do Skopelj (Uskeb) potegnila in se tako z egejskem morjem pri Solunu zvezala. Bolgarska, da zgradi progo od srbske meje pri Pirotu preko Sofije na turško mejo iztočne Rumelije. Nadjati se je, da bo železnica konec leta 1886 vže gotova. Sicer pa mislimo, da bi se pri tej priložnosti na dolenjsko železnico ne pozabilo.

Vnanje države.

Ruska vlada je svoje v bolgarski armadi nastavljenе častnike opozorila, da nikakor ni njena želja, da bi se v notranje bolgarske zadeve mešali.

Laška vlada se tudi z nakupovanjem zlata peča, ker ji obrok poteka, o katerem mora na 22. novembra vsled nove postave v rezervinih zakladih dve tretjini zlata in eno tretjino srebra imeti.

V **pruski Šleziji** bivajoči Poljaki sklenili so peticijo za poduk veronauka po šolah v poljskem jeziku in se jih je že 30.000 podpisalo.

Na **Francoskem** se resno napravljajo napadati ministerstvo Ferry. — Volilci 17. okraja v Parizu so naročili 20. t. m. svojemu poslancu Maret-u, naj dela na to, da vrže ministerstvo Ferry-jevo in da se skliče postavodajalni zbor, da pregleda ustavo. Razen tega, kar Ferry ni storil, t. j. opustil storiti, očitajo mu 1. da je deželo slepil o pogodbah v Tonkinu, 2. zavrgel je Bourée-jevo pogodbo s Kitajem in pogajal se o novi še bolj sramotilni; 3. v Madagarskaru je vodil stvar tako abotno, da se mora sedaj pri misionarju Shaw-u z denarjem odkupiti; 4. Španjsko je razdražil in potem ponižno odpuščanja prosil; 5. zavlekel je čas skllicevati zbornici; 6. generala Thibaudina, ki je ministerstvo nadzoroval, dovedel je do tje, da je odstopil; 7. pri ministerstvu je umestil civilista za državnega podtajnika, ki je nesposoben; 8. sestavo ministerstva je predrugal po državnem podtajniku pri mornarstvu; 9. generala Campona je imenoval za vojaškega ministra, ki je leta 1882 zbudil nejevoljo v deželi, imenovavši Miribila generala, 16. maja, ki se je bojeval zoper Pariške komunarde. Levica pa namerava 1. da se stoprav skliče kongres; 2. da kongres izroči popolno revizijo postavodajalnemu zboru, da se sprejme potem ustava, ki nima ne predsednika niti starašinstva, država in cerkev imate se ločiti s tem, da se odpravi konkordat.

Bonapartisti Laroche-Jaubert, Cruneo d'Ornano in baron Dufour so predložili o poslaniški zbornici naslednji nasvet: Prevdarjaje, da je ministerstvo v nenavzočnosti zbornic ustavo prelomilo, in narodno brambo oškodovalo, zahtevajo podpisani, da se ministerstvo pod postavnimi navodi zatoži. — Jutro boe stavil Gatineau predlog, da se orleanski principi pošljejo v prognanstvo, a njih imenje na Francoskem proda. Gatineau se noče ozirati na bonapartiste, nadejaje se, da bodo ti brez tega glasovali za njegov predlog. Rojalistična desnica obeh zbornic ima prihodnji teden svoje strankarsko zbirališče, da izdā proglaš na deželo. Skrajna levica poslaniške zbornice je sklenila jednoglasno, da ima Granet prošnjo zaradi interpelacije v Tonkinu staviti prihodnji ponedeljek. Granet boe baje razložil, neovergljivo je potrebno, da vlada predloži dotična diplomatska pisma, brez teh pisem ni mogoče, praktično stvar obravnavat.

Na Francoskem so republikanski listi nad **Kitajem** silno razdraženi. „Rep. franç.“ pravi, da so kitajski predlogi nesramni in iz vsega je razvidno, da nas Kitaj za nos vodi. „Temps“-u zdi se postopanje kitajsko populčno in jako čudno.

Turčija se bo vsled slabega vspeha, ki ga je Muktar paša gledē pristopa k avstro-nemški zvezi dosegel, zopet k svoji stari tradicijonalni politiki obrnila, ter se ob Angleško, Francosko in Rusijo naslanjala. Nedavno imel je francoski poslanec marquis Noailles pri sultanu zaslišanje in se mu je menda Abdul Hamid v zgoraj navedenem smislu izrazil. Tudi se na carigraškemu dvoru nekako bolj hladno ohnašanje nemškemu in avstrijskemu poslancu nasproti opazuje, kot je bile pred odhodom Muktarjevim v Berlin in na Dunaj v navadi.

Izvirni dopisi.

Iz šent-rupretske okolice, 27. oktobra. (*Zbirka rimskih novcev*). Naj „Slovenec“ poročam o, Vam sicer znani, a nam dozdej neznan, pa jako zanimivi reči. Dobilim smo v roke malo knjižico posebnega in nenavadnega obsega, namreč: „Zbirka rimskih novcev“. Nas zanimiva razun svojega obsega še posebno izdajatelj, ki je naš dragi sosed, g. Fr. Jarc, župnik na Mirni. Bil je popred več let duh. pomočnik v Leskovcu blizo Kerškega. In tu je obdeloval polje, kterege so do zdaj vsi zanemarjali, nabiral je namreč starinske reči, zlasti novce ali denarja nekdanje rimske države.

Blizo Dernovega, vasi leskovške dekanijske župnije, je bil nekdanji Noviodunum, razdejan in pokončan menda v petem stoletji po Kristusu. Nahaja se tu po njivah in travnikih mnogo starinskih reči: podob, posod, denarjev itd. In to polje je bilo polje za trud in delo g. župnika Jarca. Nabiral je, kjer in kar je mogel, dostikrat s trudom in stroški in nabral je le novcev lepo število, 1135 kosov. Tolikega števila pač ne bode z lepo kdo imel.

O priliki šeststoletnice in prihoda presvitlega cesarja v Ljubljano je gosp. župnik Jarc tudi svojo zbirko v zgodovinsko razstavo poslal. Kolikor smo čuli, je obiskovalce zbirka zelo zanimala. In da reč ne ostane popolno pod mernikom ter se ne pozabi, je gospod žrtvoval še stroške za tisk. In to ravno je knjižica, o kateri smo hoteli govoriti. Take knjižice menda še ni nikdo v slovenskem jeziku izdal — saj ne o svojem imetji. Slava mu!

Knjižica je tiskana v „Katoliški tiskarni“ s prav razločnim tiskom. Založnik je pisatelj sam!

Iz Adlešič, 26. oktobra. (*Poštne razmere*.) Malokrat, ali skoraj bi rekel nikoli, dragi „Slovenec“, ne prineseš dopisa iz našega kraja, kar pa ni čuda, saj smo tako na „konec sveta“, ali vsaj Kranjskega, kar kaže vzlasti to, da je sl. e. k. poštno vodstvo nam še to malenkost in dobroto, ktero smo uživali od leta 1871 do 1875 odvzelo, namreč pošto; ter imamo sedaj od tega časa le navadni „Briefkasten“. Kako potrebna pa bi bila tukaj prava e. kr. pošta, to bo pritrtil rad vsak, komur koli so znane tukajšnje razmere; kajti ne le samo to, da smo izključeni od sleherne omikane družbe, toraj že komaj pričakujemo časopisov, da nam prinesejo novice, ktere so se „pred tednom“ godile, se nahaja tukaj tudi farni urad, županijski urad in e. kr. žandarmerijska postaja, kateri uradi gotovo mnogo obnejejo z raznimi družimi uradi. „Pošta“ naša pa prihaja in odhaja le dvakrat v tednu, namreč v sredo in soboto, nad dve uri oddaljeni Črnomelj, toraj n. pr. ako oddaš pismo v Ljubljani v Adlešiče v ponedeljek, pride v Adlešiče še le v soboto istega tedna — bilo bi skoraj v tem času lahko že v Ameriki. To pa je za omenjene urade, zlasti farnega

in e. kr. žandarmerijskega silno neugodno (mnogokrat tudi županijskega), ker imata včasih silno važne in hitre reči prejemati in oddajati. Zatoraj je naša nujna prošnja do e. kr. poštne vodstva: naj nam, ako tudi ne prave e. kr. poštne postaje, vsaj toliko polajša, da bo peš-pošta od nas v Črnomelj vsaj vsaki drugi dan v tednu, to je, torek, četrtek in soboto hodila. Vodstvu e. kr. pošta to ne bo nikakor v kvar, marveč v korist, kajti v naš „Briefkasten“ odvajajo in dohajajo tudi reči iz Marijindola in bližnje hrvatske kuničke župnije. Naj bi nam toraj slavno vodstvo blagovolilo uslišati našo iskreno prošnjo!*)

Iz mariborske okolice, 27. oktobra. (*Letošnja trgatve*) je končana in kjer ni bilo toče, se posestniki vinogradov v obče hvalijo, da so primeroma s prejšnjimi leti nabrali več in boljše kapljice, zlasti vsled tega, ker je ob času trgatve izvzemši par dnevov bilo lepo in za trgatve ugodno vreme, ter je grozdje lepo dozorelo in bolj izdalo, kakor druga leta. Vsled boljše trgatve bilo je preteklo dni po goriceah in cestah okoli Maribora prav živo gibanje, in strelbe in pokanja se že dolgo toliko ni slišalo, kakor letos. V mesto od dveh strani mošt vozijo in mestne kleti bodo se kmalu napolnile. Želeti bi bilo, da bi vinski kupei zdaj prišli po vino ter ga od gospodarjev samih nakupili, sicer bodo spet vse vinski trgovci pokupili pod ceno, ker ga nekteri gospodarji morajo takoj prodati; in če bodo ga pozneje iz kleti vinskih trgovcev kupovali, gotovo ne bodo tako zanesljivega blaga dobili, kakor bi ga zdaj iz kleti posestnikov. Majhni kos vinogradov okoli Maribora je tudi letos oklestila toča, pa nekaj še je vendar tudi v tistih vinogradih ostalo.

Enako, kakor okoli Maribora, je bila trgatve po vseh slovenskih goriceah, po ljutomerskih goriceah pa se je še letos poznala lanska toča, in spodnje ljutomerske gorice, katerim je bila lani toča prizanesla, je letos precej oklestila. Sicer pa bo to, kar se je v ljutomerskih goriceah nabralo, prav dobro blago, ker se je bralo pozno, dozorelo grozdje.

V Halozah letos ni bilo toče, pa smod je nekoliko škodoval, ter so ondi le srednjo trgatve imeli.

V brežkem okraju se je letos v kljub nesrečni trtni naši trgatve prav dobro obnesla, kakor po časnikih beremo.

Po mnogih slabih vinskih letinah je pač iz srca želeti posestnikom vinogradov, da imajo spet enkrat boljše trgatve, sicer bi morali vse veselje do vinogradov zgubiti, ki vsako leto veliko stanejo, če tudi nič ne nesejo.

Kdor svoje dni ni vinograda imel, v Mariboru ni nič veljal, vsled slabih vinskih let pa je prišlo tako daleč, da je vsakdo rad, da vinograda nima, in tisti, ki jih imajo, bi jih radi prodali, ko bi jih le kdo kupiti hotel. Če pridejo spet boljše letnine, bode se pač spet to spremenilo; vinogradi bodo spet dobili ceno, posestniki vinogradov pa vino in prejšnji ponos.

Domače novice.

(*Skušnja transportne kolone „rudečega križa“*), ki so jo ljubljanski veterani sestavili, se je včeraj popoldne izvanredno dobro obnesla. Navzoči so bili: Podpredsednik grof

*) Prav, da se javne pomanjkljivosti naznanijo, a vendar svetujemo, da napravite prošnjo s potrebnimi podpisi na dotično poštno uradnico. Vredn.

Chorinski, sovetnik dr. Keesbacher, dr. Staré, magistratni sovetnik Perona, starbeni sovetnik Potočnik, sovetnik nadsodnije Kapretz, višji štabni zdravnik dr. Stava, štabni zdravnik dr. Stangel, polkovni zdravnik Hauser in poročnik Babšek. Veterani so temeljito točno in odločno odgovarjali, da se je že v moški dobi stoječim možem čuditi bilo. Spraševali so se iz splošne anatomije človeškega telesa, o prenosu ranjenih o obvezovanji pokaženih in potrlih udov in o postrežbi ranjencev. Po končani skušnji se grof Chorinski veteranom zahvali, da so tako jako kolono, ki petdeset mož na polje samaritanske ljubezni postavi, skup spravili. Načelnik veteranov g. Mihalič povdarjal je v navdušenem govoru odlično domoljubni zadržaj veteranskega društva, in druge ude, ki še niso člani transportne kolone, spodbujal, naj bi se še druga transportna kolona sestavila, društvo je še zadosti močno. Konečno se govornik tudi vojaškim zdravnikom za poduk in blagohotno potrpljenje zahvali, ki so ga z veterani imeli, in s trikratnim „živio“ na presvitlega cesarja, svoj govor konča. Navdušeno pritrdili so veterani v trikratni klic!

(Major baron Lazarini) bivši zapovednik kranjskega brambovskega bataljona v Ljubljani št. 25., prišel je v razvidje za lokalne službe ob času vojske.

(Ljubljanski peki) so sklenili da od letos začeni ne bodo več o vseh Svetih prešice pekli, ki so jih potem razdajali, temveč bodo med saboj napravili biro in denar vbožnemu zakladu izročili.

(Poroka.) Danes ob 10. uri bila je v Senklavžu poroka iz Čitalnice občinstvu dobro poznane in jako priljubljene pevke in učiteljice, gospice Jelice Piskarjeve z baronom Aichelburgom iz Ziljske doline. Novoporočenca odpotovala sta že danes na Koroško.

(Vojaška surovost) pokazala se je pretečeni teden pri Nušakovi vojašnici v Trnovem, kjer se brambovski novaki vezbajo. Mlad častnik vdaril je novaka s tako krutostjo po zobeh, da mu je odmah dva izbil. Službeni in vežbalni pravilnik jako določno predpisujeta, da mora postopanje višjih nasproti nižjim blagohotno (wohlwollend) biti. Vsakdo nam bo pa iz srca pritrdil, da to gotovo ni najvišji znak blagohotnosti, ako se s pestjo zobje zbijajo.

(V Križevniški ulici) delal je minuli teden rokodelsk pomočnik pri nekej družini. Gospa ga vpraša, kaj da je, on pravi: „Kranjec“! „Kakošen Kranjec ste, ali nemšk ali slovensk“? „Slovenec sem“ — „Ma Slovenec ni lepo nic ma taje lepo è kranjec lepo, slovenec pa „brutto!“ Pomočnik je delo dokončal, odšel, in je rekel, da se mu je dotična gospa „brutta“ zdela.

Razne reči.

— † Prof. Iv. Macun. Dne 27. t. m. je v Gradcu na državni gimnaziji po kratkem bolehanji umrl prof. I. Macun, roj. l. 1821 v Trnovcih blizu Pesnice, nekej časa profesor tudi na naši gimnaziji. Kaj več o njegovem književnem delovanji prihodnjie.

— Umrla sta v Gradcu na 25. t. m. zgodovinar Adam Wolf v svojem 61. letu; na 26. oktobra pa v Celovcu stolni prošt dr. Peter Adam Pichler učenjak, ki so ga daleč okoli poznali. Bodi jima zemlja lahka!

— Advokatorske službe so razpisane v Bosni in Hercegovini, in sicer štiri za Sarajevo, in po dve za Travnik, Mostar, Bihac

in Doljna Tuzla. Prosilci morajo dokazati 1. da so avstrijski ali pa ogerski podaniki, ali pa tudi bosniški rojaki. 2. Sami svoji. 3. Verdostojni. 4. Napravljen izpit iz advokature. Prošnje se vlagajo naravnost na bosansko deželno vlado.

— Virtuozi na goslih g. Ondriček sedaj v Budapešti gode in mu vročekrvni Madjari z živim ploskanjem njegovo odličnost priznavajo.

— Iz Neutre (Ogersko) se 26. t. m. poroča, da so roparji poštni voz med Zsombokretom in Baanom napadli, voznika umorili, voz izpraznili in pobegnili.

— Papežev nuncij in židovski pohošni trgovec. Ko je bil kardinal Vanutelli poslednjie v Budapešti, stanoval je v semenišči. Vže drugi dan oglasi se v semenišči židovsk pohošni trgovec v jako ponošeni obleki, ki je vse drugo obetala, le zaupanja ne, in pravi, da bi s kardinalom govoril. Vrtar ga ne pusti h kardinalu in žid se začne jokati in le prosi in prosi. Sedaj pride semeniški vodja, kteremu vrtar stvar razloži. Vodja žida nezaupljivo opazuje in vpraša, kaj da od kardinala zahteva. „Govoril bi rad z njim“ pravi žid. Vodja slednjie redkega gosta vendar le oglasi, in kardinal mu je zaslisanje takoj dovolil. Pohošnik pripoveduje, da ima ženo v otročji postelji, pa da je tako nbožen, da revici še gorke juhe ne more kupiti in nima ga, na kogar bi se mu bilo obrniti. Iz časopisov je zvedil, da je njegova eminenca tukaj in do najskrajne poti obupanja dospevši, sklenil je se na njegovo plemenito srce za blagodušno podporo obrniti. Prijazno ga je nuncij do konca poslušal, ga lepo potolažil, naj le v Boga zaupa, ga je bogato obdaroval in vsega srečnega odpustil.

— Katoliški veri se odpovedal in k protestantizmu je pristopil duhoven Mařik, ki je bil za kateheta na meščanski šoli v Weipertu. Mařik je rojen Čeh in sin nadučitelja. Izsolal se je v Pragi in je bil leta 1873 posvečen. Sedaj je v službi za knjigovodjo na Saksonskem v Buchholzu. „Če se sol spridi, je še za gnojišče.“

— Kako so v Bruselji na Belgijskem pravosodno palačo 15. t. m. posvetili? Ko je bila palača odprta za ljudstvo, pritiščalo je ljudstvo iz Bruselja in tam bolj, kakor po živinsko razsajalo. Bilo je tam 25 redarjev, 40 vodnikov in 30 žandarjev, ki bi imeli množico brzdati in ji razložiti načrt za obiskovanje, a te so kmali odpodili. Ko so bila odprta vsa vrata, je pritisnila druhal možkih in ženskih rogoviležev vsake baže in starosti, ki so kmalo začeli divjaško razsajati. Geslo njih je bilo: Vse se mora ukončati, na kljubo pravu. V dvorani za seje so razrezali z noži sedeže pripravljene za sodnike in za porotnike. Krasna preproga, mojstersko delo in kinč dvorani je do dobrega pokvarjena. Goreče žvepljenke so metali na pohošje, pulte so prevračali, zagrnjala raztrgali. Električna zvonila so ali skrivili ali odtrgali. Dvoje velikanskih zrealov so raztrpili. . . . več pouličnih dečkov je vse vogale poslopja namazalo s blatom. Tako so rogovilili celo uro v palači pravosodja, uganjali zločinstva, ki spominjajo na začetek revolucije l. 1789. Policija ni nič opravila zoper ljudstvo v liberalizmu vzgojeno in je mogla na pomagaje poklicati žandarje, še le ko je minula 6. ura, so pregnali druhal iz palače. — Iz hiše pravosodja so Boga, izvir vse pravičnosti odpravili; pri slovesnem otvorjenji je višji državni pravdnik Faider slavil le grško-poganske boginje Themido in Minervo. Boga pri enih vratih ven, pri drugih pa poživinjeno druhal notri, to je tedaj slika, ktero nam podaja otvorjenje pravosodne palače 15. t. m. v Bruselji. Razsajanje druhal kaže gospodom, ki Boga v nemar puščajo ali bi ga še celo radi „odstavili“, kaj imajo pričakovati, ako to ljudstvo, kakor se sedaj v Belgiji razvija, postane popolnoma samooblastno.

— Kolera je v Aleksandriji 25. t. m. sedem žrtev zahtevala. Pravijo, da se je po

svežih okuženih kožah, ki so v aleksandrijske strojarne došle, v deželo zavlekla.

— Princessa Pignatelli de Cerchiara sprla se je s svojo rodovino, ter v Parizu k gledališnim pevkam pristopila. Obljubilo se ji je za vsak večer 200 frankov. Koj prvi večer bila je hiša popolnoma razprodana, Princessinji so pa tako peklenko žvižgali in sikali, da so ji gotovo veselje enkrat za vselej pregnali. — Prav se ji zgodi; kaj pa tje hodi, kamor bi ne imela in to iz togote.

Telegrami „Slovenca“.

Madrid 29. okt. „Liberal“ prinaša vest, da se je portugalski kralj zaradi večne liberalne agitacije vladanja naveličal ter misli na prid svojemu sinu odstopiti.

Metz, 29. okt. Državnega poslanca za Metz g. Antonie izpustili so vsled ukrepa državne sodnije v Leipceigu iz zapora brez vsake kavcije. Preiskovanje proti njemu traja dalje.

Listnica vredništva.

G. J. L., učitelju v L.: Vaše poslane „Składbe II. A. L—a“ smo prejeli in tudi dopis s prošnjo. Žalibog, da vaši želji, kakor sicer radi, ne moremo ustreči. Poslano smo pregledali, a našli nismo ne ene poštene pesmice, da bi ne bilo več ali manj (kolikor toliko) pohujšljivega vmes. Kako hoče katoliški list take reči priporočati? Nemogoče. Pa — brez zamere!

G. kupčevalec s ěrnitom: Vaš muzec še ni poginil, tudi do zdaj še tam ni bil, kjer ste si ga mislili, ampak revče na vrsto ne more; pride pa že sčasoma, toraj malo potrpljenja!

Dunajska borza.

27. oktobra.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 70	kr.
Sreberna „ „ „	79 „ 20	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 25	„
Papirna renta, davka prosta	93 „ 05	„
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 50	„
„ „ 4%	87 „ 15	„
„ papirna renta 5%	85 „ 45	„
Kreditne akcije	160 gl. 284	70
Akcije anglo-avstr. banke	120 gl. 108	50
„ avstr.-ogerske banke	840	—
„ Länderbanke	110	20
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	634	—
„ državne železnice	314	30
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	223	40
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102	60
„ Ferdinandove sev.	104	75
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119	75
4% „ „ „ 1860	500 „ 131	75
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 168	—
„ „ „ 1864	50 „ 167	—
Kreditne srečke	100 „ 168	50
Ljubljanske srečke	20 „ 23	—
Rudolfove srečke	10 „ 19	25
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
London	120	—
Srebro	—	—
Ces. cekini	5 „ 69	—
Francoski napoleon.	9 „ 53	—
Nemške marke	58 „ 90	—

Najboljši (14)

papir za cigarette

je

LE HOUBLON

(Francoski izdelek.)

Pred ponarejenjem se svari.

Jedino prav je ta papir, ako je na vsakem papirji vtisnjeno ime LE HOUBLON in ima vsak karton spodaj stoječo varstveno marko.

Cawley & Henry
Propriétaires du Brevet

CAWLEY & HENRY, alleinige Fabrikanten, PARIS